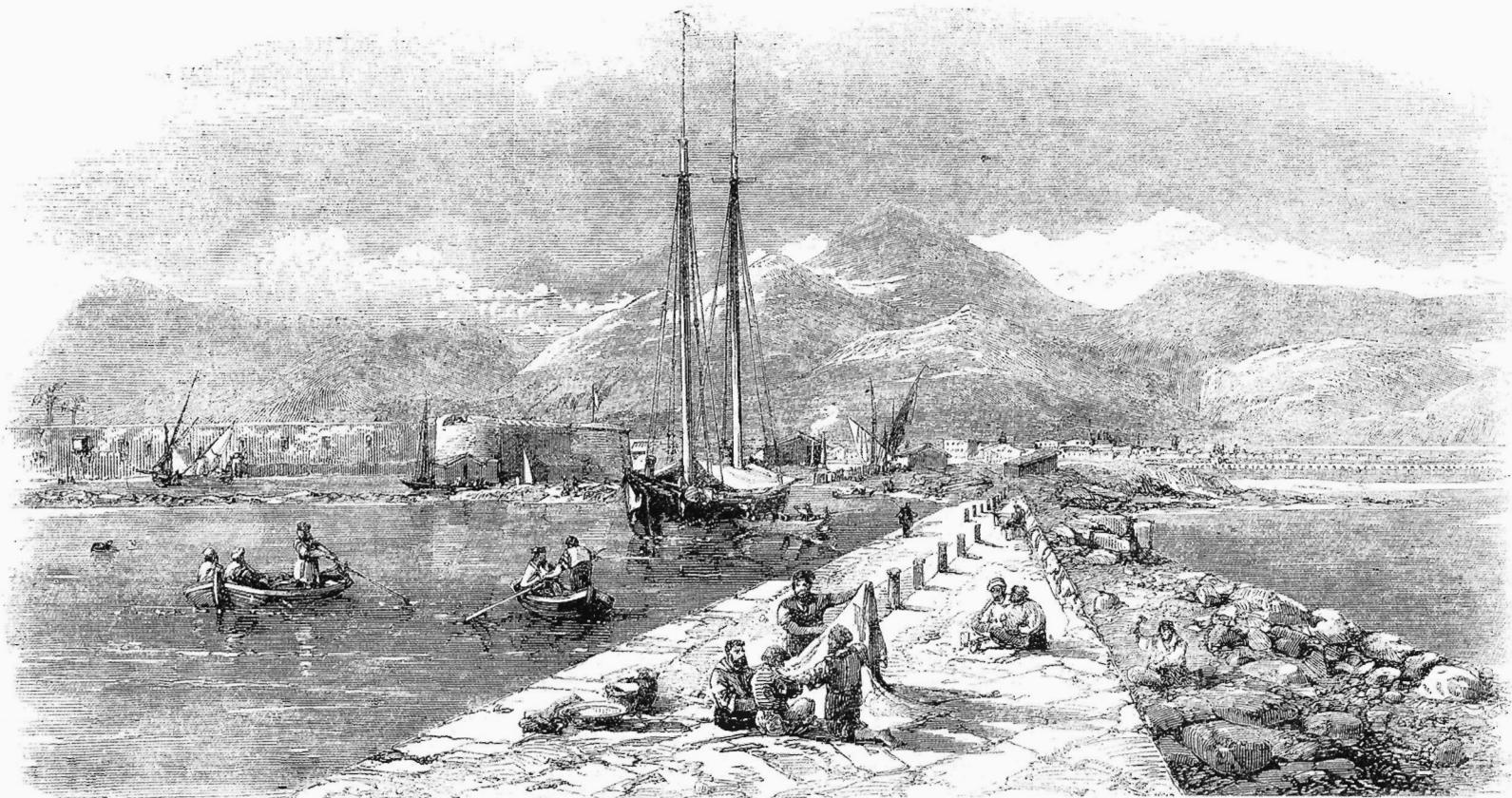

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ "Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ"

ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΚΑΙ Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (Χαλκογραφία 1859)

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2001

Προσωπικότητες της Λευκάδας του 19ου και του 20ού αιώνα

Η συμπλήρωση του αιώνα μας, που σημαίνει και το τέλος της δεύτερης χιλιετίας, επιτρέπει στο πρώτο έτος του 21ου αιώνα, το 2001, μια αναδρομή στο λευκαδίτικο παρελθόν των δυο τελευταίων αιώνων, με οδηγούς δώδεκα λευκαδίτικες προσωπικότητες, που διακρίθηκαν στα γράμματα κυρίως, αλλά και στους κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες για την προκοπή του τόπου μας. Δεν είναι φυσικά οι μόνοι σπουδαίοι. Και άλλες δωδεκάδες θα μπορούσαν να παρουσιαστούν και μας απασχόλησε τη σκέψη ότι μπορεί να παραλείψαμε ισάξιούς τους και ακόμη ότι πολλοί τομείς του βίου δεν αντιπροσωπεύονται από τις προσωπικότητες που παρουσιάζουμε.

Ας μας συμπαθήσουν οι πατριώτες και οι φίλοι και ας συμπληρώσουν μόνοι, τους εξαιρετικούς, που δε χώρεσαν σε αυτό το ημερολόγιο. Τότε θα έχει επαληθευτεί και η δική μας ελπίδα ότι το ημερολόγιο αυτό θα είναι το ερέθισμα για τα μέλη και τους φίλους του συλλόγου μας, για ιστορικές αναπολήσεις και αναζητήσεις στο έργο των Λευκαδίων δημιουργών.

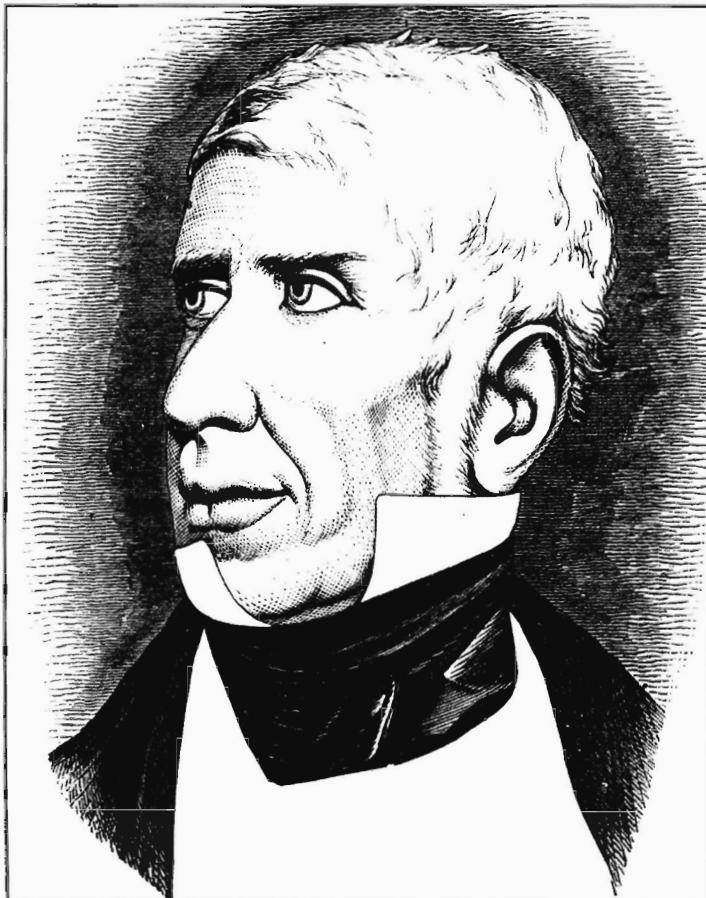
*To Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας Σας εύχεται
ειρηνικό, χαρούμενο και δημιουργικό το 2001.*

Προσωπικότητες της Λευκάδας του 19ου του 20ού αιώνα

- 1. Ιωάννης Ζαμπέλιος 1787-1856**
- 2. Σπυρίδων Ιωάννου Ζαμπέλιος 1813-1881**
- 3. Αριστοτέλης Βαλαωρίτης 1824-1879**
- 4. Πέτρος - Φίλιππας Πανάγος 1859-1935**
- 5. Άγγελος Σικελιανός 1884-1951**
- 6. Κλεαρέτη Δίπλα - Μαλάμου 1897-1977**
- 7. Ξενοφών Σ. Γρηγόρης 1902 - 1988**
- 8. Νίκος Γ. Κατηφόρης 1903-1967**
- 9. Γεράσιμος Γρηγόρης 1907-1985**
- 10. Νίκος Γ. Σβορώνος 1911-1989**
- 11. Πάνος Γ. Ροντογιάννης 1911-1996**
- 12. Αριστόξενος Δ. Σκιαδάς 1932-1994**

Την επιμέλεια του Ημερολογίου ανέλαβε ο ιστορικός Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης,
Διευθυντής Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών,
ως αφιέρωμα στη μνήμη του αδελφού του Νίκου (1928-2000).

ΣΥΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ "Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ"

Iωάννης Ζαμπέλιος *(1787-1856)*

Από σημαντική λευκαδίτικη οικογένεια. Σπούδασε στην Ιταλία και στο Παρίσι νομικά και φιλοσοφία. Μνήθηκε στη Φιλική Εταιρία και πήρε μέρος στην οργάνωση της συνάντησης φίλων και καπεταναών στη Λευκάδα (Γενάρης 1821) και την Περατιά (Μάιος 1821). Υπηρέτησε στο δικαστικό σώμα της Ιονίου Πολιτείας και ως ανώτερος δικαστικός συναναστράφηκε με εξέχοντες επτανήσιους στην Κέρκυρα. Ανάμεσα τους και ο Διονύσιος Σολωμός. Διακρίθηκε ως ποιητής και κυρίως ως θεατρικός συγγραφέας κλασικιστικών τραγωδιών με θέματα ιστορικά, φιλελεύθερα κηρόγματα και διαφωτιστικό πατριωτικό διδακτισμό. Τα έργα του παραστάθηκαν και ενθουσιάσαν από το 1818 στο Βοϊκουνόρεστι και έκτοτε χωρίς διακοπή στις εοτίες του ελληνισμού, στα Ιόνια νησιά και στο ελεύθερο κράτος.

Σπυρίδων Ιωάννου Ζαμπέλιος *(1813-1881)*

Σπύριδων Ιωάννου Ζαμπέλιος ήταν Έλληνας γλύπτης και ζωγράφος. Πολιτεύθηκε και εκλέχθηκε βουλευτής Λευκάδας στην Ιόνιο Πολιτεία με τους μεταρρυθμιστές. Ερεύνησε σε πολλές βιβλιοθήκες και αρχεία της Ευρώπης και με τα συγγράμματα του πρώτος αντός θεμελίωσε την έννοια της συνέχειας της ελληνικής εθνότητας από την αρχαιότητα ώς τους βυζαντινούς χρόνους και τους νεότερους. Κυριότερα ιστορικά του έργα: Άσματα δημοτικά της Ελλάδος εκδοθέντα μετά μελέτης ιστορικής περιόδου Μεσαιωνικού Ελληνισμού (1852). Βυζαντινά μελέται περί πηγών της Νεοελληνικής εθνότητος (1857). Ιστορικά μυθιστορήματα: Ιστορικά σκηνογραφήματα (1860), Κρητικοί γάμοι (1871).

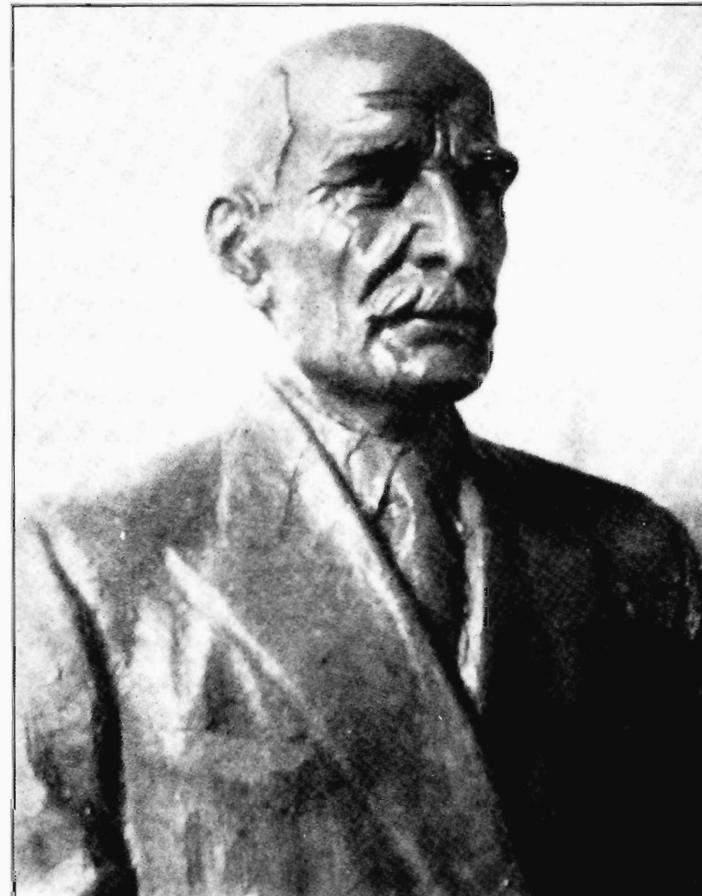
Ιανουάριος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Φεβρουάριος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1	2
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

ΣΥΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ "Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ"

Αριστοτέλης Βαλαωρίτης
(1824-1879)

Σπούδασε νομικά στη Γαλλία και την Ιταλία. Εκλέχτηκε βουλευτής Λευκάδας το 1858 και είχε πρωταγωνιστικό ρόλο στην Ένωση της Επτανήσου με την Ελλάδα (1864). Οι μεγάλες του φορμαντικές ποιητικές συνθέσεις, γραμμένες σε δημοτική γλώσσα, έχουν πηγή έμπνευσης τους αγώνες των Ελλήνων για την ελευθερία και την αντίσταση στους ξένους δυνάστες: Μνημόσινα (1857), Κυρδά Φροσύνη (1859), Αθανάσιος Διάκος (1867), Φωτεινός. Έζησε τα περισσότερα χρόνια, με ενεργό συμμετοχή στην κοινωνική ζωή, στην Πόλη και στη Μαδονηρή. Το έργο του διαβάστηκε από αστούς και αγρότες Λευκαδίτες και ως ιστορικό ανάγνωσμα ενώ το ποιητικό του μήνυμα άγγιξε ζωντανά προβλήματα και αγωνίες επιβίωσης των Λευκαδίτικουν λαού.

Πέτρος Φίλιππας - Πανάγος
(1859-1935)

Γεννήθηκε στην Εξάνθεια. Σπούδασε γιατρός και εγκαταστάθηκε πρώτα στους Σφακιώτες και ύστερα στην πόλη της Λευκάδας. Αναμείχθηκε στην πολιτική και εξέφρασε τις διεκδικήσεις της οινοπαραγωγής βόρειας Λευκάδας. Εκλέχθηκε βουλευτής (1905, 1910, 1915, 1935) και υποστήριξε τις αγροτικές διεκδικήσεις (προβλήματα κατασχέσεων, διακανονισμός παλαιών χρεών, δάνεια) και έγινε ο ιδρυτής του Ταμείου Αμύνης Οινοπαραγωγής Λευκάδας Τ.Α.Ο.Λ. (1915).

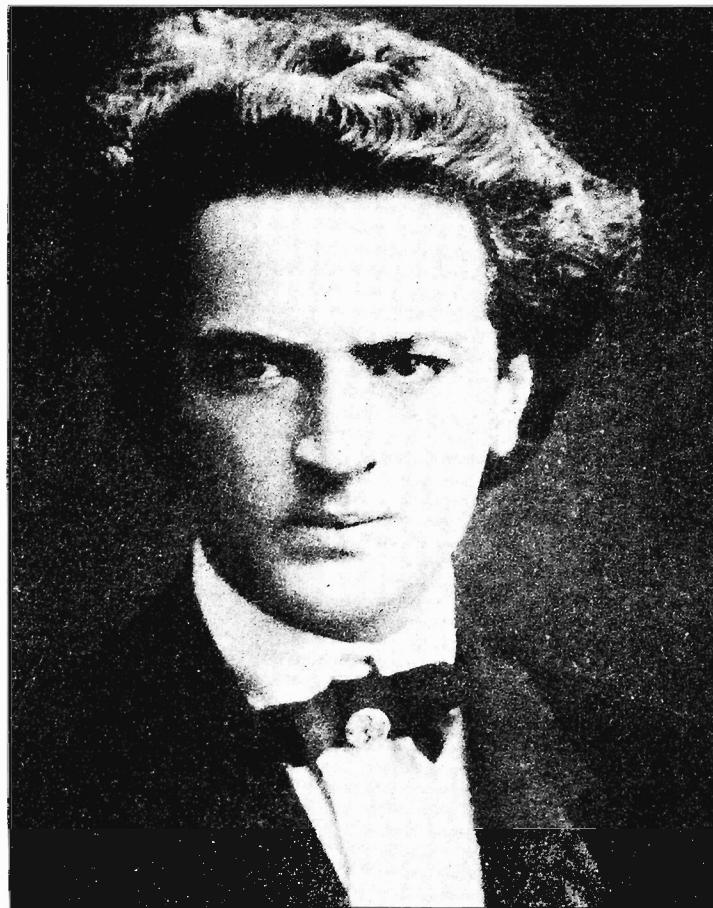
Μάρτιος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή	
			1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11	
12	13	14	15	16	17	18	
19	20	21	22	23	24	25	
26	27	28	29	30	31		

Απρίλιος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή	
						1	
2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	
16	17	18	19	20	21	22	
23	24	25	26	27	28	29	

ΣΥΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ " Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ "

Άγγελος Σικελιανός
(1884-1951)

Ένας από τους μεγαλύτερους Έλληνες ποιητές, ποιητής Εοικουμενικός. Με τις λευκαδίτικες καταβολές και την αισθαντικότητα αναζήτησε τις πηγές της γνώσης, της αλήθειας και της ζωής, για την διαμόρφωση ενός συστήματος σύλληψης του κόσμου και μεταρρύσωσης των βιωμάτων στο κατοδθωμένο σώμα της θαυμαστής ποίησής του. Ο πόθος για την πραγματοποίηση των οραμάτων συναδέλφωσες των λαών τον οδήγησαν στην οργάνωση, μαζί με τη γνωματική του Ενά Πάλμερ, των Δελφικών Γιορτών. Ολόκληρο το έργο του συγκεντρώθηκε σε 14 τόμους (1965-1985): Λυρικός βίος (6 τόμοι), Θυμέλη (3 τόμοι) Πεζός λόγος (5 τόμοι). Στη Λευκάδα ο ποιητής λατρεύτηκε και αποτελεί μέρος της λευκαδίτικης ιδεολογίας.

Κλεαρέτη Δίπλα - Μαλάμον
(1896-1977)

Γεννήθηκε στην Πρέβεζα. Τα παιδικά της χρόνια έζησε στον τόπο του πατέρα της στη Λευκάδα. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών και αφοσιώθηκε στη λογοτεχνία. Δημοσίευσε τις ποιητικές συλλογές: Στο Διάβα μου (1922), Οι δρόμοι της ζωής (1955) και τις συλλογές διηγημάτων: Για λίγη αγάπη (1929), που βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών, Γυναικείες ψυχές (1935), Ο μεγάλος ποταμός, Πριν και μετά το 1940 (1952) και το μυθιστόρημα Με χαμένη πυξίδα (1961), μορφή χρονικού της κατοχής. Μετέφρασε τα Άνθη του κακού του Μποντλέρ (1965). Η ποίησή της διακρίνεται από ενγένεια και λεπτότητα ενώ στα διηγήματά της παρουσιάζεται σε χαμηλούς τόνους ο αγώνας των γυναικών για τα δικαιώματα και τη χειραφέτησή τους και ψυχογραφούνται γυναικες της αστικής κοινωνίας.

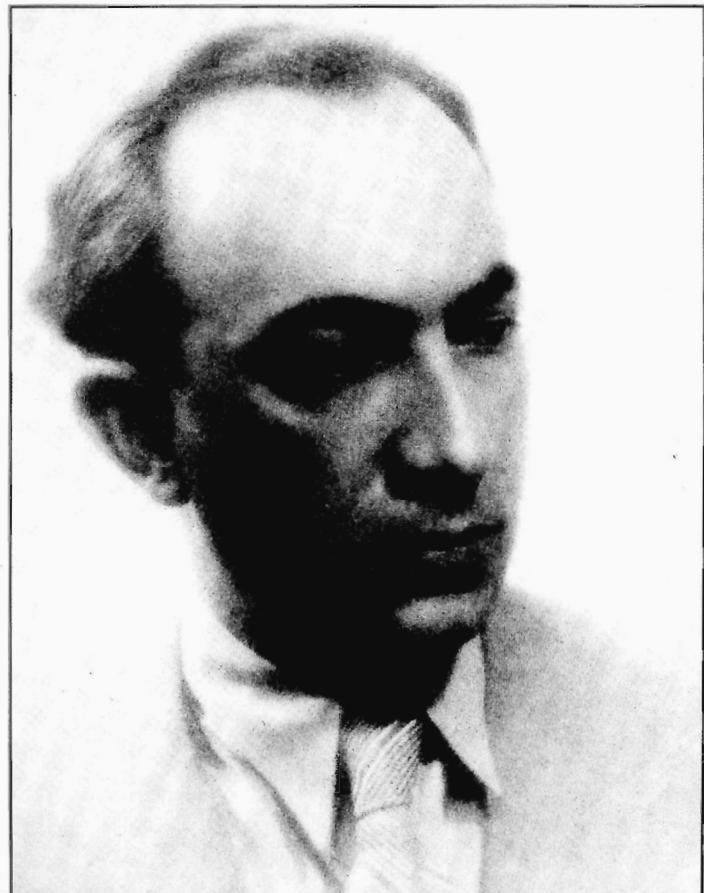
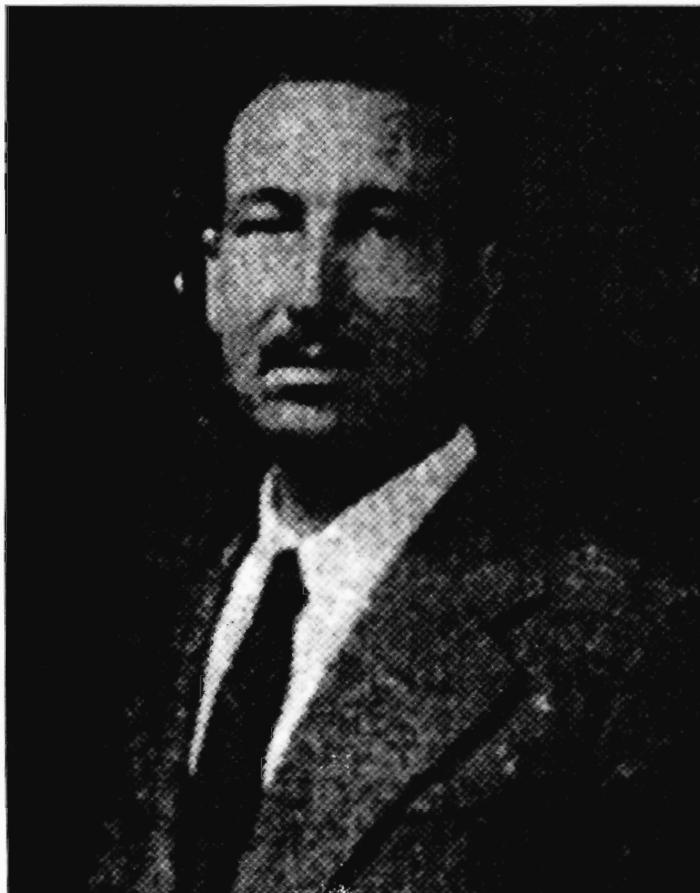
Μάΐος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Ιούνιος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1	2
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

ΣΥΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ "Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ"

Ξενοφών Σταύρου Γρηγόρης (1902-1988)

Γενήθηκε το 1902 στο Σπανοχώρι Λευκάδας. Τελείωσε την Ιατρική της Αθήνας και έλαβε δετή υποτροφία Rockefeller για την Αμερική. Προτίμησε την Λευκάδα και έκαμε τον γιατρό στο χωρίό του για έναν περίπου χρόνο. Στον αντιφασιστικό πόλεμο του 1940 πολέμησε στην πρώτη γραμμή των μετώπου. Μετά την κατάρρευση οργάνωσε την πρώτη αντιφασιστική ομάδα στην Λευκάδα. Φύλακίσθηκε από τους ιταλούς κατακτητές. Με την ίδρυση του ΕΑΜ Λευκάδας επιλέχθηκε γραμματέας. Υπηρέτησε στο 2/39 Σύνταγμα του ΕΛΑΣ ως την απελευθέρωση. Το 1946 το μεταδεκεμβριανό κράτος των φυλάκισε και τον εξόρισε. Εκλέχθηκε βουλευτής της ΕΔΑ το 1963 και 1964. Στις 4 Μαΐου 1988 αθηναϊκή εφημερίδα έγραψε «Το πορτόνι του σπιτιού του γιατρού στη Λευκάδα είναι κλειστό. Ο γιατρός δεν μένει πια εδώ». Τον συνόδευσε η Λευκάδα στην αιώνια κατοικία του.

Νίκος Γ. Κατηφόρης (1903-1967)

Γενήθηκε στον Άγιο Πέτρο Λευκάδας. Σπούδασε νομικά. Δικηγόρος, πολιτευτής, συνεργάτης εφημερίδων και περιοδικών. Εντάχθηκε το αριστερό κίνημα και ταύτισε τη ζωή και το έργο του με το άρμα της κοινωνικής αλλαγής. Στο στρατηγικό λογοτεχνικό του έργο (διηγήματα, μυθιστορήματα, θεατρικά έργα) υπάρχουν έντονα στοιχεία εντοπιστήτας, αντλημένα από τα λευκαδίτικα βιώματα και στοιχεία κοινωνικής ανάλυσης του λογοτέχνη, που συμπορεύεται με τους ήρωες των έργων του και τα πάθη τους. Κυριότερα έργα του: Η πιάτσα (1930), Όταν εσκάβαμε τον ουρανό (1964), Ο καρχαρίας και τα εννέα κύματα (1965), Ο Φωτεινός (θεατρικό 1959).

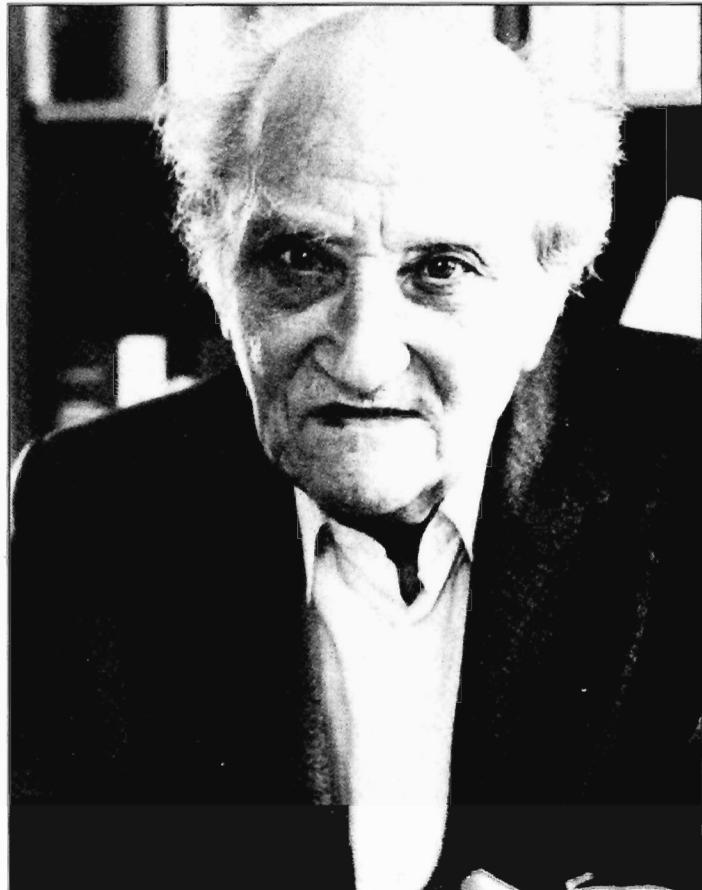
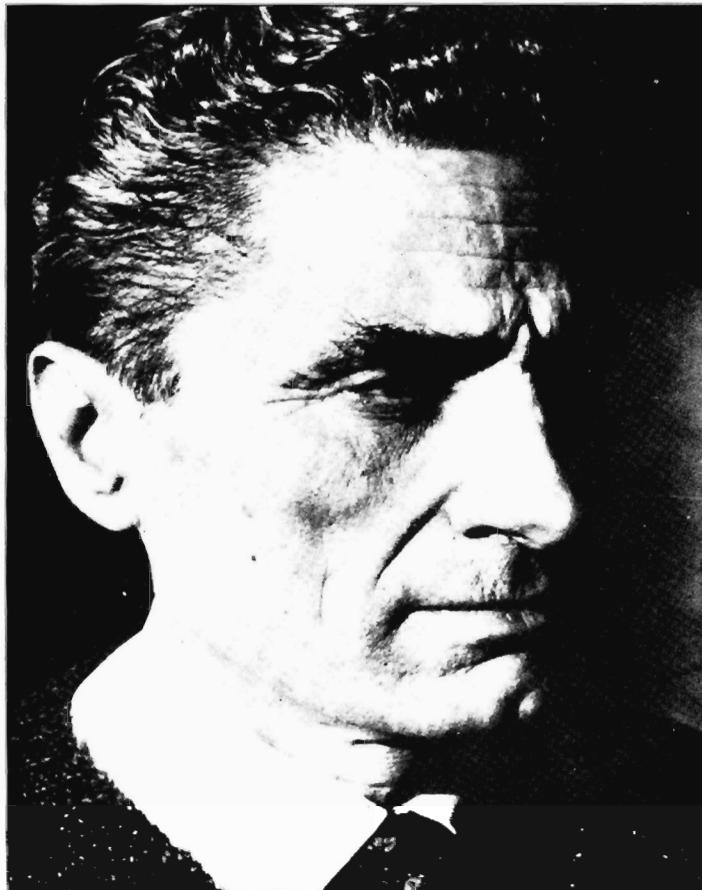
Ιούλιος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						31

Αύγουστος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1	2
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30		31	

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ "Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ"

Γεράσιμος Γρηγόρης
(1907-1985)

Γεννήθηκε στο Σπανοχώρι Σφακιωτών Λευκάδας. Σπούδασε φιλολογία και ζωγραφική. Πήρε μέρος στον πόλεμο του 1940 και στην Εθνική Αντίσταση. Εργάστηκε ως καλλιτεχνικός και φιλολογικός επιμελητής σε αθηναϊκά περιοδικά. Έγραψε ποίηματα που εξέδωσε συγκεντρωτικά το 1980: Επιστροφή στην ποίηση, και διηγήματα: Πορεία μέσα στη νύχτα (1939), Η πολιτεία ξέσκεπτη (1958). Πέρα από την δύθη (1964), Εστία Αντιστάσεως (1970), Τα καινονύγια άρδυντα (1972), Φύλλα δάφνης (1992). Πηγές έμπνευσης της θεατρικής τέχνης του, με τα λυρικά και τα ονειρικά στοιχεία, είναι τα βιώματα από την ύπαιθρο, τον πόλεμο και την Αντίσταση, οι κοινωνικές αντιθέσεις, οι λαχτάρες και τα βάσανα των λαϊκών ανθρώπων: «Μια γεύση Ελλάδας και ανθρωπιάς». Μετέφρασε Όμηρο και Σοφοκλή. Σύνθεσε και επιμελήθηκε δύο καλαίσθητα λευκώματα για τον Σικελιανό (1971) και τον Βαλαωρίτη (1975).

Σεπτέμβριος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Νίκος Γ. Σβαρώνος
(1911-1989)

Γεννήθηκε στην πόλη της Λευκάδας. Σπούδασε ιστορία και αρχαιολογία στην Αθήνα και εργάστηκε ως ερευνητής στην Ακαδημία Αθηνών. Ελαβε μέρος στον πόλεμο του 1940 και στην Εθνική Αντίσταση. Έφυγε το 1945 για τη Γαλλία, όπου εργάστηκε ως ερευνητής στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας. Από τους μεγαλύτερους Έλληνες ιστορικούς και βιζαντινολόγους, με πλούσιο ερευνητικό, συγγραφικό και διδακτικό έργο, επηρέασε όσο λίγοι τις ιστορικές έρευνες και μελέτες και ανέδειξε πολλούς μαθητές. Από τα έργα του, που εκδόθηκαν ελληνικά: Επισκόπηση της Νεοελληνικής Ιστορίας (1976), Ανάλεκτα Νεοελληνικής Ιστορίας (1986), Η βιζαντινή επαρχία (1987), Το εμπόριο της Θεσσαλονίκης των 180 αιώνα (1996).

Οκτώβριος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ "Η ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ"

Πάνος Γ. Ροντογιάννης

(1911-1996)

Γεννήθηκε στους Τσουκαλάδες Λευκάδας και σπούδασε φιλολογία. Πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση. Ιδρυτής της Δημόσιας Βιβλιοθήκης Λευκάδας και της Συλλογής Εικόνων Μεταβυζαντινής Τέχνης. Δίδαξε εμπνευσμένα στην μέση εκπαίδευση, κατά τη μαρτυρία των μαθητών του (Κατερίνη, Λευκάδα, Ηγουμενίτσα, Αθήνα). Ερεύνησε με πάθος και αποτελεσματικότητα το παρελθόν της Λευκάδας και άφησε σπουδαίο ιστοριογραφικό έργο, που τον ανέδειξε ιστορικό της Λευκάδας: Η Χριστιανική τέχνη στη Λευκάδα (1974), Ιστορία της Νήσου Λευκάδος (1980, 1982). Οι πρωτεύουσες της Λευκάδος (1988), Η εκπαίδευση στη Λευκάδα 1613 - 1950 (1994).

Νοέμβριος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Αριστόξενος Δ. Σκιαδάς

(1932 - 1994)

Γεννήθηκε στους Καρυώτες Λευκάδας και σπούδασε φιλολογία στην Αθήνα και στο Κίελο της Γερμανίας. Δίδαξε, ως υφηγητής και καθηγητής της κλασικής φιλολογίας, στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Οι μελέτες του αναγνωρίστηκαν ως συμβολές πρωτότυπες στη φιλολογική επιστήμη. Θεωρήθηκε ως ένας από τους δοκιμότερους ερμηνευτές των αρχαίων κειμένων αναδεικνύοντας τη σημασία τους για τον άνθρωπο, ενώ οι μαθητές του τον θυμούνται ως μεγάλο δάσκαλο. Από το ελληνικό συγγραφικό του έργο: Γλυκός βίοτος - μεδικος αιών. Έρευνα εις τους πρώτους Έλληνας λυρικούς ποιητάς (1964). Επί τύμβω. Συμβολή εις την ερμηνείαν των ελληνικών επιτυμβίων ειμέτρων επιγραφών (1967), Αρχαϊκός λυρισμός (1979, 1981), Μικρογραφίες (1985).

Δεκέμβριος 2001

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

